

TUTKIJATOHTORIN TEHTÄVÄ 2011

Biotieteiden ja ympäristön tutkimuksen toimikunta päätti kokouksessaan 9.6.2011 rahoittaa 29 tutkijatohtorin tehtävää yhteensä 8,45 miljoonalla eurolla. Rahoitetuksi tuli 19 % lokakuun 2010 haussa jätetyistä hakemuksista. Siltä varalta, että tutkijatohtorin rahoituksen saanut tutkija ei ota vastaan saamaansa rahoitusta, toimikunta laati viiden henkilön varalistan. Hakija saa päätöksen tekemisestä automaattisen ilmoituksen sähköpostiinsa. Ilmoituksen saatuaan hakija voi kirjautua omilla tunnuksillaan Akatemian verkkoasiointiin ja lukea saamansa päätöksen (myöntö, ei myöntö, varalle).

Rahoituksen maksaminen edellyttää vastuullisen johtajan ja suorituspaikan vahvistusta rahoituksen vastaanottamisesta Akatemian verkkoasioinnin kautta. Vahvistaessaan rahoituksen vastaanoton vastuullinen johtaja ja tutkimuksen suorituspaikka hyväksyvät rahoituspäätöksen sisällön ja sitoutuvat noudattamaan Akatemian asettamia rahoituksen käyttöön liittyviä ehtoja.

Tutkijatohtorin tehtävään haettiin lokakuussa 2010 yhteensä noin 45 miljoonaa euroa 153 hakemuksella, mikä on lähes yhtä paljon kuin tammikuun 2010 haussa, jolloin haettiin noin 44 miljoonaa euroa 148 hakemuksella. Eniten hakemuksia saatiin Ekologia, evoluutiotutkimus ja systematiikka -tutkimusalalta, jolle myös myönnettiin eniten rahoitusta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Suomen Akatemian tulossopimuksen mukaisesti Akatemia on vuodesta 2009 soveltanut rahoituspäätöksissään kokonaiskustannusmallia. Akatemian rahoitusosuus tehtävien kokonaiskustannuksista voi olla korkeintaan 80 %; tehtävät ovat yhteisrahoitteisia suorituspaikan tai muun rahoittajan osallistuessa projektin kuluihin vähintään 20 % osuudella. Nyt rahoitetuissa 29 tutkijatohtorin tehtävässä Akatemian rahoitusosuus vaihtelee 70–80 prosentin välillä.

Tutkijatohtoreiden tehtäviin myönnetty Akatemian rahoitus on ollut keskimäärin 300 000 euroa hanketta kohden kolmen kokonaiskustannusmallin mukaisen hakukierroksen aikana (2009–2010). Toimikunta pyrkii myöntämään rahoitusta haetun mukaisesti, mikäli kulut ovat perusteltuja ja rahoitusmuodon mukaisia. Tutkijatohtorin määräraha on tarkoitettu vain tutkijatohtorin omaan palkkaan, henkilökohtaisiin tutkimuskuluihin sekä liikkuvuuden aiheuttamiin kustannuksiin. Tällä perusteella seitsemän myönteisen rahoituspäätöksen saaneen tutkijatohtorin kustannuksista jouduttiin leikkaamaan pois muille henkilöille haetut palkkakulut.

Kansainvälinen vertaisarviointi päätösten perustana
Toimikunnan rahoituspäätökset perustuvat ensisijaisesti tutkimussuunnitelman ja hakijan tieteellisten ansioiden arviointiin. Tutkimusmääräraha hakemukset arvioidaan Akatemiassa

kansainvälistä vertaisarviointia käyttäen. Hakemuksille pyydetään tieteellisen asiantuntijapaneelin kirjallinen lausunto tai vähintään kaksi ulkopuolista kirjallista arviointia henkilöiltä, jotka ovat arvostettuja ja laaja-alaisia tutkijoita alallaan. Asiantuntijoiden työskentelyn periaatteisiin voi tutustua Akatemian verkkosivuilla.

Lokakuun haun 2010 hakemukset arvioitiin helmi-maaliskuussa 2011 kahdeksassa kansainvälisessä paneelissa, joista yksi järjestettiin yhdessä Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunnan kanssa. Asiantuntijoita oli yhteensä 71 ja he olivat lähtöisin 17 maasta – eniten asiantuntijoita oli Isosta-Britanniasta, Saksasta ja Ruotsista. Panelistien mielestä hakemukset olivat yleisesti hyvää kansainvälistä tasoa. Hakijat voivat lukea oman paneelilausuntonsa Akatemian verkkoasioinnissa.

Rahoituksen tavoitteena tutkijan itsenäistyminen

Tutkimussuunnitelman ja hakijan tieteellisten ansioiden ohella panelistit sekä toimikunnan jäsenet kiinnittivät erityisesti huomiota tutkijoiden kansainväliseen ja kansalliseen liikkuvuuteen. Liikkuvuus nousi jälleen tärkeimmäksi tiedepoliittiseksi perusteeksi rahoituspäätöksiä tehtäessä. Nuoria tutkijoita kehoitetaan lähtemään ulkomaille itsenäistymään tohtorin tutkintonsa jälkeen, tai ainakin vaihtamaan tutkimusryhmää aloittaessaan itsenäistä tutkijanuraansa. Myönteisen rahoituspäätöksen saaneista tutkijatohtoreista suurin osa onkin sisällyttänyt tutkimussuunnitelmaansa yhden tai useamman työskentelyjakson ulkomailta. Tutkijan paluusta kotimaahan hyöttyy hankittujen taitojen ja uusien yhteistyöverkostojen myötä koko tiedeyhteisö. Kansainvälinen kokemus onkin usein menestyksellisen tutkijanuran edellytys.

Lisätietoja antavat:

Tiedeasiantuntija Kata-Riina Valosaari (09-7748 8216)

Tiedeasiantuntija Annika Raitala (09-7748 8323)

Erikoistutkija Timo Kolu (09-7748 8341)

Lisätietoja hakemusten arvioinnista ja kokonaiskustannusmallista

<http://www.aka.fi/fi/A/Tutkijalle/Arvointko-hakemuksia/>

<http://www.aka.fi/fi/A/Tutkijalle/Hakeminen/Kokonaiskustannusmalli/>